

گزارش «جام جم» از آخرین جزئیات تازه‌ترین ساخته مسعود ده‌نمکی

آزادی مشروط کمدین‌ها

در سریال آزادی مشروط ما دست روی یک موضوع خاص گذاشتیم و از زاویه‌ای تازه به موضوع کرونا در کشور پرداختیم. البته رنگ و لعاب قصه و کار برای مخاطبان متفاوت خواهد بود، زیرا سعی کرده‌ایم یک قصه روان و جذاب را جلو دوربین ببریم.

نگاهی به برنامه‌های سینمایی تلویزیون

اکران سینما در تلویزیون

عناصر گم شده برنامه‌های گفت و محور در گفت و گو با سلطان محمدی

فرمول یک گفت و گوی جان دار

سخنگوی نمایشگاه کتاب در گفت و گو با جام جم عنوان کرد

اما واگرهای تمدید برگزاری نمایشگاه

جنگال‌های تازه‌ای قبل از اکران «آواتار ۲» آغاز شده است

دروغ انسان دوستانه آقای کامرون

گفت و گو با محسن حیدریه، سرپرست گروه شبیدیز درباره خیام خوانی

طین شعر «نیشابوری» در ساحل خلیج فارس

حالا دیگر سال هاست که خیام خوانی از جمله رسوم جدی و یکی از گونه‌های ریشه‌دار در موسیقی پوشهر است گروه شبیدیز به سرپرستی خوانندگی محسن حیدریه از جمله گروه‌های موسیقی مقامی پوشهر است. در حاشیه جشنواره موسیقی ملی و آیین‌های موسیقایی در شهر شیراز، گفت و گویی با محسن حیدریه داشته‌ایم درباره خیام خوانی و چرایی شکل‌گیری آن در سرزمینی کیلومترها دورتر از زادگاه خیام...

پایان

ویژه فرهنگ - هنر
رسانه - جامعه

چهارشنبه ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۱ شماره ۲۱۶

یادداشت

چرا خیام جهانی شده است؟

آرش شفاعی
دبیر گروه فرهنگ و هنر

شاید برای بسیاری از شما این سؤال مطرح شده باشد که چرا شعرهای شاعری مانند خیام نیشابوری تا این حد در سطح جهان مطرح شده است؟

چرا یک انگلیسی مرفه مانند فیزر جرالد با خواندن رباعی‌های شاعری که قرن‌ها پیش در نیشابور می‌زیسته و در زمانه خود و حتی سال‌ها بعد به عنوان ریاضیدان و منجم مشهور بوده است، نه شاعر؛ چنان منقلب شده که همه زندگی خود را بر سر ترجمه و انتشار رباعی‌های خیام گذاشته است؟

این سؤال البته جواب روشنی هم دارد که شاید تأمل در آن به درد امروز ما هم بخورد. خیام همه هنر شاعری خود را در چندصد رباعی گذاشته و با همین تعداد اندک، مرزهای ادبیات را درنوردیده است. البته رباعی‌های او از نظر شیوه بیان و صنایع ادبی هم غنی است اما مهم‌تر از آن، حرف‌هایی است که خیام در رباعی‌هایش زده است. حرف‌های خیام آنچنان بزرگ، مؤثر و فرامرزی و جهانی بوده که انسان‌هایی در قرن‌ها بعد را هم به خود جذب کرده است. اگر اسطوره، داستان، فلسفه، عشق و عرفان را جلوه‌های مختلفی از بروز احساسات و تفکرات انسانی بدانیم، سهم شاعران بزرگ ادبیات ما از هر کدام از این جلوه‌ها، مشخص است و فلسفه سهمی است که خیام از آن میان برده و شعرهای فلسفی او (چنان که فلسفه ذاتاً چنین است) حرف‌های ازلی ابدی انسان‌های همه دوره‌های تاریخی را بیان کرده.

پریش درباره ماهیت وجودی انسان، این‌که از کجا آمده است و به کجا خواهد رفت و میزان کنشگری سوزۀ انسانی در زندگی این جهانی، ذهن بسیاری از متفکران را در همه دوره‌های تاریخی به خود جذب کرده و خیام هم در همین حوزه به بیان پریش‌هایی سخت، جدی و اندیشه‌سوز پرداخته است.

این کوزه چون من عاشق زاری بوده است در بند سر زلف نگاری بوده است این دهنه که در گردن او می‌بینی

دستی است که در گردن یاری بوده است همین و تمام. در چهار بیت حرفی زده است که همیشه انسان‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. صنایع لفظی هم که البته دارد، جناس دست و دسته هم که به خوبی در بیت نستسته است. تخیل هم که در شعر جریان دارد، تشخیص دادن به یک شیء یعنی کوزه

و تبدیل کردن آن از یک جسم بی جان به یک انسان جاندار (عاشق زار) نشانه ذهن هنرمند شاعر است اما از همه این چیزها مهم‌تر، حرفی است که شاعر زده است. مسأله اصلی همین است. حرفی برای زدن داشته باشی که از دل احساس و تفکر برآمده باشد.

مشکل اصلی ادبیات امروز ما هم همین است شاید حرفی نداریم که برای مخاطب جهانی تازه باشد یا هنرمندانی نداریم که حرفی بزرگ، ازلی و ابدی و ماندگار داشته باشند که از دل احساس و تفکر خودشان برآمده باشد.

گفت و گوی «جام جم» با سرپرست اداره جوانی جمعیت وزارت بهداشت

۷ سال تا سایه‌چاله سالخوردگی جمعیت

طبق آخرین آمار منتشر شده سازمان ثبت احوال کشور، امسال نوزادانی که از مادران در گروه سنی ۴۰ تا ۴۴ سال متولد شده‌اند، نسبت به سال قبل، حدود ۷ درصد افزایش داشته است. مادران گروه سنی ۴۵ تا ۴۹ سال نیز که در گروه پرخطر فرزندآوری قرار دارند، ۱۲ درصد بیشتر از سال قبل فرزند به دنیا آورده‌اند. زایمان در مادران ۵۰ تا ۵۴ سال نیز به نسبت سال قبل حدود ۱۲ درصد افزایش یافته است.

فیلم «عشق شیش و نیم» محبوب‌ترین فیلم مخاطبان در سال اخیر بوده است

جایی برای روشنفکرانمان نیست!

بررسی علاقه مردم به سینمای روشنفکری با نگاهی به پیمایش ذائقه سینمایی ایرانیان

خبر روز

مردم تهران با پیکر یکی از استادان برجسته اخلاق تهران وداع کردند. پیکر استاد فاطمی‌نیا با حضور خیل جمعیت حاضر در مراسم از دانشگاه تهران تا میدان فلسطین تشییع شد و در مسیر مردم با سینه‌زنی و ذکر «یا حسین» او را بدرقه کردند. فرزند استاد فاطمی‌نیا به نقل از وی گفته بود بارها از پدر می‌خواستیم روضه شش ماهه کربلا را بخوانند و هر بار سرباز می‌زدند، یک بار که علت را از ایشان جویا شدم، گفتند: من اگر روی روضه حضرت علی اصغر (ع) متمرکز شوم، می‌میرم. در مراسم تشییع به جهت این ارادت، رضا هلالی و ابراهیم رحیمی، روضه حضرت علی اصغر (ع) خواندند و مرثیه‌خوانی کردند تا مردم هم اشک بریزند و سینه‌زنی کنند. پیکر استاد فاطمی‌نیا بلافاصله از تهران راهی قم شد و از ساعت ۱۷ مراسم تشییع در این شهر با حضور مردم برگزار و در حرم حضرت فاطمه معصومه (س) به خاک سپرده شد.

این مراسم از ساعت ۹ صبح در مسجد دانشگاه تهران با تلاوت آیاتی از قرآن کریم آغاز شد سپس با ورود پیکر به صحن مسجد مراسم حال و هوای دیگری به خود گرفت. پس از آن مؤذنی، بی‌غلام اهل بیت (ع) که قریب ۳۵ سال در مجالس استاد فاطمی‌نیا روضه‌خوانی داشت، به مرثیه‌خوانی پرداخت و ایاتی نیز به زبان آذری خواند. پس از او، ایمان شمسایی، مدیرکل مطبوعات داخلی وزارت ارشاد، زیارت عاشورا خواند و نماز میت بر پیکر استاد فاطمی‌نیا به امامت حجت‌الاسلام صدیقی امام جمعه موقت تهران برگزار شد. در ادامه، پیکر این استاد اخلاق روی دست مردم قدرشناس تهران حاضر در مراسم از مسجد خارج شد و روی کامیون پیش‌بینی شده قرار گرفت تا وارد سیل جمعیت حاضر در فضای دانشگاه تهران شود. در این هنگام رضا هلالی و ابراهیم رحیمی، مداحان اهل بیت (ع) روضه خواندند و مرثیه‌خوانی کردند تا

تشییع باشکوه استاد اخلاق محبوب

مراسم تشییع پیکر سیدعبدا... فاطمی‌نیا، استاد اخلاق و مفسر نهج‌البلاغه و صحیفه سجادیه، صبح دیروز با حضور خیل عظیم عاشقان و ارادتمندان ایشان و جمعی از مسئولان کشوری برگزار شد.

قاب

سلام فرمانده

دانش‌آموزان مشهدی، سرود «سلام فرمانده» را در میدان شهدای این شهر به صورت دسته‌جمعی اجرا کردند. سیدحسین میرپور

هنر هفتم

اسکاتلند علیه ترامپ

«تو ترامپ زده شده‌ای» خشم رئیس‌جمهور سابق آمریکا را برانگیخت

می‌گوید ترامپ در شرایطی که هنوز از اسکانلد استقبال نکرده است، همه اینها در شرایطی است که ترامپ خود را آماده بازگشت به کاخ سفید می‌کند. خرید زمین‌های سرسبز اسکانلدی توسط ترامپ در آن دوران، دستمایه ساخت مستندی جنجالی به نام تو ترامپ زده شده‌ای در سال ۲۰۰۱ شد. این مستند که بیننده بسیار زیادی داشت و با تحسین منتقدان روبه‌رو شد، اعتراض ترامپ را برانگیخت. او در گفت‌وگویی آنتونی باکستر، کارگردان مستند را آدمی معرفی کرد که استعدادش در حد صفر است و ساخته‌اش هیچ ارزشی ندارد. منتقدان با اشاره به اظهارات ترامپ گفتند مشخص است فیلم توانسته تأثیر زیادی روی مخاطبانیش بگذارد که صدای اعتراض ترامپ را بلند کرده است. البته ترامپ زمانی که متوجه شد باکستر قصد ساخت قسمت دوم مستندش را دارد، با او تماس گرفت و درخواست کرد گفت‌وگویی هم با او در این مستند ترتیب داده شود. این درخواست از سوی کارگردان مستند رد شد. مایکل مور، مستندساز معترض آمریکایی از مستند باکستر به عنوان یکی از بهترین مستندهای تاریخ سینما یاد کرده است. برای مینی‌سریال چهار قسمتی جونز هم پیش‌بینی موفقیت بالایی در حد مستند باکستر می‌شود. /

اسکرین‌اِبترنشال

زیاده‌خواهی دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور پیشین آمریکا در اسکانلد، دستمایه تولید مجموعه‌ای درام و سیاسی به نام «تو ترامپ زده شده‌ای» می‌شود. این محصول مستقل اسکانلدی را کرک جونز براساس فیلمنامه‌ای از خودش کارگردانی می‌کند. البته جونز، فیلمنامه اصیل خود را با نگاهی به اتفاقاتی نوشته است که چند دهه قبل در اسکانلد رخ داد و جنجال بسیار زیادی به پا کرد. ترامپ که در دهه ۹۰ میلادی به عنوان یک مولتی‌میلیاردر شناخته شده بود و دستی هم در دنیای نمایش داشت، به دنبال جاه‌طلبی‌های اقتصادی و مالی‌اش دست به خرید مقدار زیادی از زمین‌های سرسبز اسکانلد زد. این مزرعه‌ها که مردم عادی در آن به کشت و کار دامپروری مشغول بودند، با تزویر و زور از ساکنانش گرفته شد تا در آنجا زمین گلف ساخته و احداث شود. با این حال، بعد از آن که ترامپ در این زمین‌ها مستقر شده جای زمین‌بازی گلف، در آنجا مجتمع‌های تجاری و مگامال‌های بزرگ تاسیس شد. منطقه‌ای که ترامپ روی آن دست گذاشت تقریباً آخرین بخش‌های بازمانده و دست‌نخورده‌ای بود که در اسکانلد وجود داشت. اقدام ترامپ با اعتراضات و تظاهرات زیادی همراه بود و مخالفت و مقاومت عمومی اهالی منطقه را به همراه داشت. به گزارش جام جم، جونز در شرایطی مجموعه جنجالی‌اش را جلوی دوربین می‌برد که ترامپ نه یک مولتی‌میلیاردر که یک رئیس‌جمهور برکنار شده است. برای همین این فیلمساز

